

Stupavan

VYDÁVA MESTSKÉ KULTÚRNE STREDISKO V STUPAVE

ROČNÍK VI.
ČÍSLO 1/89

Deň pre nás tak významný...

18. januára 1989 o 13⁰⁰ hod. sa konalo v Doškolovacom stredisku SZVD vo Veľkom parku v Stupave slávnostné zasadanie MsNV.

Po odznení čs. štátnej hymny pozdravil poetickým slovom účastníkov zasadania Ján Valentík, člen kolektívu dramatickej skupiny Čs. rozhlasu v Bratislave.

Zasadanie otvoril podpredseda MsNV Ing. Dušan Paulík. Privítal vzácných hostí - delegáciu vlády SSR - ministra vnútra a životného prostredia Ing. Štefana Lazara, predsedu Zs KMFV Ing. Jaromíra Valenta CSc, predsedu ONV Bratislava-vidiek Ing. Michala Vaškoviča, vedúceho tajomníka OV KSS Ing. Jána Marušica, tajomníčku OV NF SSR Ing. Vieru Záblackú, predsedu MNV v družobných Želešiciach Jaroslava Bryma, vedúcich hospodárskych pracovníkov, predsedov zložiek NF v Stupave, poslancov MsNV a ďalších hostí. Po otvorení slávnostného zasadania vystúpil s prejavom predseda MsNV v Stupave, Dr. Anton Móza.

Dr. Anton Móza vo svojom obšírnom prejave pripomenul prítomným bohatú históriu Stupavy

od doby bronzovej pri osídlení Záhorskej nížiny Keltmi. Stupava sa spomína už v 3 kráľovských listinách Belu IV. v roku 1269. Názov obce má svoj pôvod vo význame slova „stupa“, ktoré označovalo mlyny a lisovanie olejnatých semien konope a ľanu, ktoré sa na našom území pestovali vo veľkom množstve a spracovávali. Dr. Móza sa zmienil i o histórii hradu Pajštún, renesančného kaštie-

akad. sochára, národ. umelca Jozefa Kostku, akad. sochára Františka Draškoviča, učiteľa - hrdinu ZSSR - kpt. J. Nálepku, spisovateľa, nár. umelca Ruda Morica, prof. Dr. Jána Horeckého a ďalších.

Nemenej dôležité miesto v jeho prejave patrilo numerácii objektov výstavby posledných rokov i plánovaných v najbližšom období.

Po slávnostnom prejave

la, dnešného Domova dôchodcov, erbu Stupavy /každý účastník zasadania obdržal odznak s erbom Stupavy, zobrazenie na ktorom pochádza z 15. storočia/, kultúrnych, školských a zdravotníckych zariadení a inštitúcií, o histórii vzniku komunistickej strany v Stupave. Z osobností, ktoré zasiahli do politického a kultúrneho života našej obce menoval národného umelca Ferdiša Kostku,

predseda MsNV Dr. Mózmu, vystúpil s prejavom vedúci delegácie vlády SSR minister vnútra a životného prostredia Ing. Štefan Lazar, v ktorom uviedol, že je priam symbolické, že Stupava získava štatút obce mestského charakteru v roku 720. výročia 1. písomnej zmienky o Stupave a vyjadril pocit radosť z toho, že môže v mene vlády SSR osobne zablahoželať

(Pokr. na 2. str.)

Deň pre nás tak významný ...

(Dokonč. z 1. str.)

„šumnému mestečku“, ako ho o - spieval František Krištof-Veselý, k dosiahnutým úspechom, za - želať Stupave, aby sa stala mo - derným, socialistickým mestom so širokými perspektívami roz - voja. Vyslovil názor, že dielo, ktoré „vyrástlo“ v Stupave, si zasluhuje ocenenie. Uviedol, že stratégia urýchlenia, ktorú za - vádzame do života, si vyžaduje prekonávanie prvkov stagnácie, prehĺbenie socialistickej de - mokracie a zapojenie širokých mas do správy a riadenia štátu. Zdôraznil nutnosť jednoty práv a povinností v rámci socialistickej demokracie, dôležitosť a potrebu aktivity a iniciatívy každého jednotlivca a zmeny v mysle - ní a konaní ľudí v súvislosti s prípravou a realizáciou XVIII. zjazdu KSČ, ktorý sa uskutoční o rok skôr. Poznámene, že neexistuje priamočiary a bezproblémový život. Ak však chceme riešiť problémy, musíme mať podporu oby - vateľstva.

Svoj príhovor s.minister ukončil myšlienkou, že pre čínorodú prá - ou potrebujeme mierové podmienky a popri budovaní a zveľaďovaní toho, čo vytvorili naši predko - via, musíme všetci spoločne za - brániť hrozbe jadrového sebazni - čenia ... Od našej práce závi - sí, od každého z nás, aby sme si právo na život ubránili. Ďalej hovoril o posilnení pôso - benia NV ako základného článku nášho politického života v sú - vislosti s novelizáciou zákona o NV, ktorá ovplyvní postavenie MsNV v etape prestavby hospo - dárstva a spoločnosti. Funkcio - nárov MsNV čakajú náročné úlo - hy - riešenie konkrétnych pot - riešob občanov, riešenie kľúčových otázok - zlepšovanie kvality a dostupnosti služieb, údržba a rekonštrukcia bytového fondu, otázok čistoty životného pros - tredia. V novej etape určite nebudú postačovať staré metódy a formy práce - treba hľadať nové formy rozvoja iniciatívy

a aktivity ľudí. Súdruh Lazar vo svojom prejave pripomenul stupavčanom celomestský závä - zok v hodnote 21,5 mil.Kčs a zaželať všetkým stupavčanom veľa úspechov pri jeho plnení.

Po slávnostnom prejave odovzdali s.minister Lazar, ved. tajomník OV KSS Bratislava-vi - diek s.Marušic a predseda ONV Bratislava-vidiek s.Vaškovič listinu o určení Stupavy za o - bec mestského charakteru pred - sedovi MsNV v Stupave, Dr.Anto - novi Mózovi.

Dr.Móza ubezpečil zasadanie, že všetci funkcionári, poslan - ci a občania Stupavy čestne splnia vytyčené úlohy a odovz - dal do rúk s.ministrovi celo - mestský záväzok na rok 1989.

So zdravicou vystúpil predseda MNV v Želešiciach s.Brým a v mene Rady ONV Brno

venkov zablahoželať všetkým občanom Stupavy k udeleniu štatútu mesta.

Na záver Dr.Móza poďako - val všetkým prítomným za účasť a dôstojný priebeh osláv a vyslovil myšlienku, že Stupava stojí na prahu novej histórie a stránky jej novej kroniky sú čisté ...

Závisí od našich schopností a umu, čo z týchto stránok budú čítať naši potomkovia, ďalšie generácie.

V kultúrnom programe vy - stúpila umelecká skupina pod vedením zasl.umeleca Jozefa Be - nedika - speváčka divadla Malá scéna Greta Schwertzelová a hudobný režisér Čs.rozhlasu František Hergott.

Spracovala a zapísala:

Eva Hasáková

Štyridsiateštvrté pozastavenie

Stupavania ! rok čo rok si pripomíname 4.apríl 1945, keď bolo oslobodené naše mesto slávnou Červenou armádou. Oslo - bodenie Stupavy si vyžiadalo 29 životov z jej radov. Oslobo - dzovacích bojov Stupavy sa zú - častnila aj II.Stalinová parti - zanská brigáda, jej veliteľom bol Jozef Brunovský, rodák z Lozorna. Organizátorom piet - nej spomienky je NF v Stupave. Všetky jeho zložky na znak vďaky osloboditeľom kladú ven - ce a kvetiny na Obore k náhrob - ku, kde boli pochovaní traja červenoarmejski.

Sedem rokov v živote člo - veka je pomerne krátka doba. Zato však v živote našich ná - rodov v takomto časovom rozs - hu sa rozhodovalo o ich bitiu. V roku 1938 Československo sa už ocitlo v bezprostrednom o - hrození od hitlerovského Neme - cka. Na jeho obranu boli mobili - zované všetky vlastenecké a po - krokové sily. Slúži ku cti ko - munistom, že na čele tohoto

hnutia stála KSČ so s.K.Gottwal - dom. V čase tohoto stupňujúceho sa napätia obáv o osud našich národov, prišli zo stupavskej organizácii strany na Oblastný výbor KSČ do Bratislavy súdru - hovia získať informácie o si - tuácii a prevziať úlohy pre stranícku organizáciu. Prijal nás oblastný tajomník s.Karol Černocký. Jeho pracovňa bola skromná - jedna miestnosť, vy - počul naše názory. S veľkým pre - hľadom nám hovoril o situácii v ČSR. Poukázal na jej zloži - tosť, avšak v aktivite ľudových mas videl východisko v bezpeč - nosti ČSR pred nebezpečím fa - šizmu. Asi po hodine sme sa po - brali domov, vypravdal nás. Boli sme už dolu na schodoch, keď nás zavolať a požiadal, aby sme sa ešte vrátili. Na stôl rozložil mapu Európy a výklad začal novými argumentami o pos - tavení ČSR v jej ohrození fa - šizmom. Hovoril o vzťahu ČSR k európskym krajinám, o posta -

(Pokrač. na 3. str.)

ŠTYRIDSIATEŠTVRTÉ POZASTAVENIE

(Dokonč. z 2. str.)

vení Sovietskeho zväzu a jeho ochote nám - ČSR poskytnúť pomoc. Zorientovaní odchádzali sme od neho povzbudení s jasnou perspektívou do ďalších dní. To zavolanie zo schodov bolo asi preto, že pravdepodobne videl na nás, že sme ho snáď dosť dobre nepochopili.

Stupavania reagovali, ako v tisícoch ďalších obcí na vyhlásenú mobilizáciu v roku 1938 na obranu ČSR s nadšením a za spevu ľudových piesní v preplnených vlakoch sa ponáhľali ku svojim vojenským útvarom.

Ján Nálepka, vtedy ako jediný z učiteľov v Stupave sa dobrovoľne prihlásil do armády brániť republiku.

Bolo to v septembri 1938, keď v Mníchove sa konala konferencia zo zástupcov Veľkej Británie, Francie, fašistického Nemecka a Itálie bez zástupcov Československa o Československu. Tam bolo rozhodnuté prijať diktát na rozbitie ČSR. Bola to hanebná zrada západných demokratických mocností vydať Československo Hitlero-

vi. V týchto ťažkých chvíľach bol Sovietsky zväz na strane ČSR a na jeho obranu prisunul na hranice plne vyzbrojených 30 divízií. Táto pomoc bola s diplomatickým taktom vtedajším prezidentom ČSR E. Benešom odmietnutá a prijal mníchovský diktát. Od mníchovskej zrady do apríla 1945 uplynula doba necelých 7 rokov, keď Červená armáda svoj sľub splnila. Do tohoto času totiž už bola oslobodená podstatná časť územia našej vlasti a 9. mája 1945 vstúpená sovietska zástava nad Berlínom.

Pri 44. výročí oslobodenia spomíname na všetkých, ktorí obetovali svoje životy v boji za to, aby sme mohli žiť. Sme vďační všetkým, čo sa pričínili o porážku fašizmu a takto vytvorili predpoklady pre možnosť budovania socialistickej spoločnosti u nás. Dnes stojíme pred nemenej ťažkou úlohou, svojim podielom prispievať k rozvoju socializmu a keď je treba brániť ho proti všetkým, ktorí by usilovali zvrátiť našu nastúpenú cestu.

Štefa Pavel

V roku 1937 vstúpili do ZO KSČ:

Bobák Štefan-robotník, Haršani Teofil-robotník, Chalupka Jozef-stolár, Jánoš Arnold-stolár, Sonnenschein Walter-knihviazač, Škrovan Tomáš-robotník, Škrovan Albert-robotník, Šindelár Karol-robotník, Štefanovič Ján-robotník, Štefa Pavel-stolár.

Napr. v apríli 1941 žandári v Stupave zastrelili Jozefa Šimku pri jeho zatýkaní v domienke, že je to hľadaný Štefan Skála. Tento zločin vyvolal u Stupavanov veľké pobúrenie. V tomto ovzduší sa aj konal pohreb na stupavskom cintoríne. Pri pochovávaní menovaného Jozefa Pecha zaprotestoval proti tomuto zločinu. Toto malo veľkú ozvenu medzi smrútočným zhromaždením. Súčasne to však vyvolalo veľkú nenávisť u žandárov. Prišlo k prenasledovaniu Jozefa Pechu a bola u neho prevedená aj domová prehliadka. Nakoniec žandári prišli Jozefa Pechu zatknúť. Tomu sa postavil na odpor a najagresívnejšieho žandára Profanta dokonca odzbrojil - vytrhol mu pušku z ruky, s ktorou sa potom bránil. Bola privolaná pomoc žandárov z Bratislavy. Nato prišlo z Bratislavy 30 ozbrojených žandárov. Toto sa konalo v čase, keď ľudia vychádzali z kostola a stali sa tak svedkami tejto udalosti. Nakoniec sa im podarilo Pechu zviazať a spútaného odviezli na Ústrednú štátnu bezpečnosť do Bratislavy.

Dnes, keď naväzujeme na odkaz predvojnových členov strany, najmä zakladajúcich, budujeme socialisticкую spoločnosť a smelo odstraňujeme všetky prekážky stojace v ceste jej rozvoja.

Želáme našej a ďalším generáciám, aby boli splnené spoločenské úlohy a ciele tak, ako to dokázali zakladajúci členovia strany ZO KSČ „BUŇKA LENIN“ Stupava.

KONIEC

Z histórie boja KSČ v Stupave za sociálnu spravodlivosť

/ pokračovanie /

V roku 1925 založili ZO KSČ „BUŇKA LENIN“ v Stupave súdruhovia :

Opavský Jozef-murár, Ivák Štefan-maloroľník, Štefa Pavel-robotník, Móza Antonín-amerikán-maloroľník, Brbúch Vendelín-robotník, Dvoran Karol-kováč, Dvoranová Žofia-domáca, Haršani Michal-bíreš-robotník, Haršaniová-domáca, Haršani Anton-robotník, Haša Ignác-lešenár, Hollý M.-robotník, Hurban Pavel-maloroľník, Hajzoch Jozef-lešenár, Karás Augustín-stolár, Knotek Štefan-stolár, Knotek Viliam-stolár, Kozna Karol-obuvník, Kantor Július-sto-

lár, Lachkovič Ján-maloroľník, Maroš J.-lešenár, Mihálek Štefan-stolár, Malec J.-maloroľník, Neradovič Florian-robotník, Pajerský M.-robotník, Pecha Jozef-tesár, Pšenica František-robotník, Slezák J.-murár, Székházy Eduard-zámočník, Szúke Ľudovít-šofér, Schmádl Jozef-tesár, Volnár Ján-robotník, Volnár Jozef-robotník.

V roku 1930-1932 vstúpili do ZO KSČ :

Brbúch Ján-robotník, Maroš Alojz-robotník, Kovačovský Ján-maloroľník, Malec Albert-maloroľník.

Dôstojná kytica činov k 40. výročiu PO SZM

PS kpt.Nálepku tvorivo rozvíja svoju činnosť v 40.oddieloch. 1 171 žiakov plní heslo pionierskeho roka : „S deťmi celého sveta za mier“ a aktívne sa podieľa na Činoch 40.výročia PO SZM a XIII.SFDMS. Pionierska skupina kpt.Nálepku v Stupave vznikla ako 3. PO na Slovensku. Za jej vznik sa zaslúžili Emil Toman, prvý vedúci

PS, s.uč.Otília Besedová-Erdélyiová, Ladislav Krištoffy, predseda SSM v Stupave a mnohí vtedajší zväzáci. Naši pionieri poznajú svoju históriu, sú na ňu hrdí. Dobre vedia, že prví stupavskí pionieri hneď v prvých mesiacoch svojej činnosti sa pustili s veľkou chuťou do práce a dosiahli v celoslovenskom meradle veľmi pekných vý-

Emil Toman, prvý skupinový vedúci - zakladateľ PO v Stupave

Prví pionieri s oddielovou vedúcou Vierou Veselou

Zväzáci, ktorí stáli pri zrode PO

sledkov. Získali na súťaži STM v kraji medzi 19.súbojmí III. miesto. Začiatkom päťdesiatych rokov bolo družstevné poľnohospodárstvo v začiatkoch. Pionieri išli príkladom. V Stupave - na PS kpt.Nálepku vznikol mičurinský krúžok. Na pokusnom pozemku pri škole vybudovali pod vedením s.uč.Erdélyiovej veľké dielo: vysadili najprv ovocné stromy, zeleninu a okrasné kvety. Potom v spolupráci s Výskumnou stanicou ŠM v Devínskej Novej Vsi sa pokúsili vypestovať bavlník, sóju, šafrán, rôzne druhy pšenice i kok-saghyz, z koreňov ktorého sa získava kaučuk. Mladí mičurinci si pochutnali na vlastnoručne vypestovaných arašidách.

Neboli ako kúpené, ale boli ich a nimi vypestované. Robili pokusy so sadením zemiakov novým spôsobom, navštevovali poľnohospodárske výstavy. V roku 1952 sa zúčastnili na celoslovenskej konferencii mičurinských krúžkov v Bratislave. Náš pionier Jaroslav Husárik predsedal celému aktívu, vlastne on viedol celú konferenciu.

A právom, lebo pionieri sa umiestnili v celoslovenskej súťaži mičurinských krúžkov na I.mieste.

Známe sú mená pionierskych ve-

(Pokrač. na 5 str.)

Dôstojná kytica ČINOV

k 40.výročiu PO SZM

(Dokonč. z 4.str.)

dúciach: Viery Veselej - Kubo - vej, Jany Vícenovej, Ladislava Schwarzera, Vačka, Holubovej. Tiež veľký kus práce pri zrode PO vykonali stupavskí zväzáci: Daráš, Klas, Uher, Krištofy, Bobák, Veselý, Vtáček, Kastler, Mader, Král, Vícenová, Veselá, Veselá Viera, Kosárová, Malcová, Marošová, Fischer a iní.

Všetko si dnešní pionieri zapisujú, hľadajú fotografie, dokumenty, články v tlači. Stretávajú sa s prvými pioniermi, besedujú s nimi. Píšu svoje dejiny - históriu - Kroniku

40. výročia PS kpt.J.Nálepku. I oni sa chcú pochváliť! Veď v roku 1988 nazbierali spolu 18 365,30 kg druhotných surovín, v októbri 7 500 kg gaštanov, 200 kg bukvič a pri skrášovaní okolia ZŠ odpracovali 1 626 brigádnických hodín. V máji získali za kus svedomito odvedenej práce zlatú medailu Strom života. Pionieri sa pripravujú na súťaže, olympiády, branné hry. Zabávali sa na 2 karnevaloch, besedovali o ZSSR, o PO, hrali stolný tenis a minifutbal na turnajoch. Besedujú o problematike dospievania s Dr.Chaloupkovou, Judr. Dulakom. Medzi poslednými vydanými podujatiami pionierov bol Večer ruského slova - spomienkové popoludnie na V.I.Lenina. Pionieri odchádzali spokojní domov. Tešia sa na stretnutie s členmi ĽM a pripravujú slávnostnú akadémiu: Deti svojej Stupave.

Z prostých, malých kvietkov svojej činnosti skladajú veľkú kyticu 40.výročia PO SZM. Nech je čo najbohatšia!

A. Lachkovičová
vedúca PS kpt.Nálepku

Čo nás páli a trápi

O H L A S

Vážená redakčná rada,

k článku, ktorý ste uverejnili v poslednom 3 /4/ čísle Stupavana pod názvom „Čo nás páli a trápi“ zaujímame nasledovné stanovisko: Na ul.Sama Chalupku sú postavené bytovky, ktoré sú v správe Stavebného bytového družstva - celkove 5 vchodov, t.j. 48 bytov a v správe š.p. Cevaservis a ŠL - 3 vchody s 32 bytmi. Pre týchto 8 vchodov sú zriadené dve úložiská kontajnerov a popolnic a to pri výmenníkovej stanici /severná strana/ a zo strany vchodov Cevaservisu /južná strana/. Cevaservis š.p. zabezpečil pre 3 vchody tri kontajnery, na druhej strane pre 5 vchodov SBD slúžia 2 kontajnery a 17 popolnic. Toto úložisko je však dosť vzdialené od stredných vchodov bytového družstva.

Faktom je, že v kritizovanom čase bolo úložisko znečistené a pri veternom počasí lietali z neho papiere. Druhým faktom, ktorý sme zistili je ten, že úložisko š.p. Cevaservis používajú i obyvatelia ostatných vchodov /SBD/. Zistili sme, že obyvatelia už pri odchode z domu do práce smerom na autobusovú zástavku hádžu igelitové vrecia naplnené odpadom cez mír úložiska a v iných prípadoch posielajú deti s odpadom, ktoré nevložia odpad do kontajnera a rozsypú ho okolo kontajnerov.

Konštatovanie v kritickom článku, že pred vchodmi Cevaservisu a ŠL je rozsiahla a intenzívna skládka tuhého odpadu, nezodpovedá skutočnosti, lebo pokiaľ nefúka vietor je skládka na celej ulici Sama Chalupku i pred bytmi patria-

ciami SBD. O tom, na ktorej strane je väčší neporiadok, rozhoduje smer vetra. Pracovníka nášho podniku, ktorý vykonáva funkciu domovníka sme upozornili na nedostatky vyskytujúce sa v jeho práci, zároveň upozorňujeme i SBD na problémy zachovania životného prostredia na ulici Sama Chalupku.

Poznámky o kontrole vedúcich pracovníkov CSST, ktoré uviedol pisateľ v článku, považujeme za tendenčné a nedokonalé, pretože pisateľ dobre vie, že na tejto ulici nie sú len byty CSST a ŠL.

Doporučujeme, aby na celej ulici bolo zrušené parkovanie a pred každý vchod bol postavený kontajner, aby bolo v budúcnosti jasné komu čo prislúcha.

Zároveň zaujímame stanovisko i k fejtóniku „Kultúra /k/“.

Tento je písaný „naivne“ a snaží sa uraziť. Je smutné, že redakčná rada v takejto forme článok uverejnila.

Na zasadnutí MV KSS, rady MNV, MV NF, rady riaditeľov dňa 17.11.1988 boli zúčastnení in-formovaní o problémoch a postupe opráv ZKP. Tieto opravy zabezpečuje náš podnik dodávateľským spôsobom a s vlastnými pracovníkmi, za finančného príspevku KOR, Elektrovodu, OŠM, ŠM, Slovlika a ŠR. Mestské kultúrne stredisko tieto priestory tiež využíva, o stave budovy i o opravách vie, zároveň však formou „fejtóniku“ znevažuje a uráža úsilie nášho podniku pri rekonštrukcii budovy, ktorá za 24 rokov prevádzky si to žiada.

V.I.Lenin zdôrazňoval, že kritika musí byť „súdržská, priama, bez chytračenia a postranných úmyslov“.

O článkoch uvedených v 3 /4/ čísle Stupavana nemožno toto povedať.

Ing.Svetozár Prokeš
riaditeľ š.p. Cevaservis
Stupava

Čo nás páli a trápi

Poznámka autorky k ohlasu na fejtóna "Kultúra /k/, kultúra /k/..."

Mám sa vyjadriť k stanovisku s. Prekeša, riaditeľa Cevaservisu, k môjmu fejtónu. Ani nevieta, aké je to ťažké. Pôvodne mal v tomto čísle vyjsť väčší článok /alebo taká menšia reportáž/, ktorý som napísala ako odpočív. Prekešovi. Lenže, keď si ho s. Prekešová, vedúca ZKP, prečítala, nesúhlasila s jeho vydaním. Je to škoda, pretože som sa snažila objektívne rozobrať všetky skutočnosti, chcela som poskytnúť pohľad na rekonštrukčné práce, ktoré v súčasnosti v ZKP prebiehajú. Žiaľ, článok zostal v tomto zmysle nepečený.

Neviem, či to bol práve štýl, ktorý sa dotkol s. Prekeša. Poukázala som na nečinnosť kultúrneho domu. Chybu urobila ZKP aj v tom, že ak neboli schopní zorganizovať nejaké

podujatia, tak ich úlohou bolo občianov Stupavy o tom informovať. To však urobilo vedenie až v decembri minulého roka.

Veľci ZKP určite nie som zaujatá, hoci im to tak pripadá. Mne sa zase zdá, že ani vedenie ZKP a ani s. Prekeš nepripúšťajú na svoju adresu kritiku. Ani nepripúšťam možnosť, žeby bol fejtón napísaný navinno. Bol napísaný tak, ako si to vyžadovala situácia. Keby som vedela, že moja reportáž nebude môcť vyjsť, napísala by som ju podobným štýlom. Vtedy by na to nebol potrebný súhlas s. Prekešovej.

Na záver by som citovala s. Fejtíka, ktorý na 10. zasadnutí ÚV KSČ povedal:

"Otvorená politika a verejná informovanosť jsou neoddelitelne spojeny s rozvojem kritiky. Bez kritiky, jež musí být ovšem pravdivá, teje základní požadavek, který na ni klademe, nelze plnit náročné úlohy přestavby, rozvíjet demokratizační proces.

Na druhé straně nesmíme přehlížet, že je mnoho těch, kde kritiku ze

zásady odmítají, třebaže je oprávněná."

Jana Draškevičová

POZNÁMKA REDAKCIE

Ak ste si pozorne prečítali ohlas na článok „Čo nás páli a trápi“, jasne z neho vyplýva rozčúlenie riaditeľa Cevaservisu.

Jeho stanovisko k tomuto článku sme očakávali, ale v inom znení. Veľmi prekvapujúce bolo, že s.riaditeľ delí smetie na odpad z cevaservisáckych bytov a bytov zo SBD.

Nemyslíme si, že by bolo riešením porozostavať kontajnery pred každý vchod, tesne pod okná. Či už zo zdravotného,ale i estetického hľadiska. Najlepšie bude, ak zostanú tam, kde sú, ale budú sa udržiavať v poriadku.

Situácia sa podstatne zlepšila po uverejnení nášho článku. Bolo nutné čakať na kritiku ?

Izba revolučných tradícií V ZÁKLADNEJ ŠKOLE

V novej budove ZŠ kpt.Jána Nálepku je Izba revolučných tradícií. Už dlhé roky slúži k tvorivému rozvíjaniu nálepkovských tradícií. IRT je vyzdobená fotodokumentárnym materiálom zo života J.Nálepku - Hrdinu ZSSR a SNP. Na fotografiách možno vidieť Jána ako študenta, jeho rodné Smižany, miesta jeho pôsobenia: Maríkovú, Biele Vody a Stupavu /1934 - 1939/. Expozície vedú návštevníka IRT k bohatým tradíciám robotníckeho hnutia v Stupave /Prvomájový sprievod r.1938, ochotnícky krúžok, cvičenci RTJ a iné/.

Expozícia približuje Jána Nálepku na fronte so svojimi spolubojovníkmi, medzi partizánmi u generála Saburova až po jeho hrdinskú smrť v Ovruči na Ukrajine. Medzi cenné dokumenty stupavských pionierov patrí i list matky Márie, fo-

tografie učiteľa Nálepku so stupavskými žiakmi. V IRT je umiestnená i pamätná doska, ktorá bola na starej budove ZDŠ.

V IRT na besede predseda SNR s.Viliam Šalgovič, plukovník Ondrej Nálepka a predseda ONV s.Michal Vaškovič

Veľkým umeleckým dojmom zapôsobí na návštevníka obraz Júliusa Nemčíka : Ján Nálepka. Pionieri vyzdobili na čelnej stene: Vznik KSČ - vznik KSS - „BUŇKA Lenin“ v Stupave, aby sa všetci žiaci ZŠ kpt.

(Pokrač. na 7.str.)

KRÍŽOVKA

Pozn.: K vylúšteniu tajničky treba pripísať, kto je autorom výroku.

- A: bielkovina, obsiahnutá v mlieku - spevne /hud./
 B: ŠPZ Nitry - mužské meno - španielske mesto - vrana /angl./
 C: staroegyptský posvätný vták - pery /básm./ - ukazovacie zámeno - 2. časť tajničky
 D: citoslovce - jednotka konžskej meny - víal, plápolal /česky/ - umelecké priezvisko slávnej fr. šansonierky
 E: grécky bájkar - stredný útočník /šport./ - nechá si pre seba
 F: nedostatočne - 495 rímsky - predložka - objektívna kategória života - angl. predložka - kancelárska skratka

IZBA REVOLUČNÝCH TRADÍCIÍ V ZÁKLADNEJ ŠKOLE

(Dokonč. z 6.str.)

J.Nálepku mohli zoznamovať so zakladajúcimi členmi KSS v Stupave a ich prácou.

V IRT sú besedy so zaslúžilými členmi KSČ, ZPB, žijúcimi nálepkovcami, s bývalými žiakami učiteľa Jána Nálepku.

V nej sa učí občianska náuka a niektoré vyučovacie hodiny jazyka ruského, dejpisu a slohovej výchovy. Tiež do IRT prichádzajú žiaci na slávnostné triednicke hodiny a ZÚ: vedeckého poznávanie, historik a iné. Sú tu inštalované výstavy a stretávajú sa tu i pionieri v rámci profesijnej orientácie s členmi ČSĽA a s bývalými žiakmi, ktorí študujú na vojenských školách. Našu IRT navštívilo veľa vzácnych hostí, zložiek NF, školy z okolia, sovietski hostia.

Ak by ste sa chceli i vy pozrieť do IRT, zorganizujte si vo svojej organizácii /závode/ spoločnú návštevu a ohláste sa na riaditeľstve ZŠ kpt.J.Nálepku v Stupave.

Anastázia Lachkovičová
skupinová vedúca PO

- G: urobiť službu v holičstve - ovijs - pochúťka
 H: Pavel v 7. páde - meno koňa - značka pre skandium - 12 mesiacov
 I: ženské meno - výkrik, vyjadrujúci radosť - privl. zámeno - španielsky člen - návrh o možnosti výhry - ŠPZ Rokycian
 J: drevený odpad - ázijský štát - alebo /angl./ - objektívna realita
 K: 4. časť tajničky - zlučovacia spojka - pocit vďačnosti
 L: predstava dokonalosti, ťažko dosiahnuteľný cieľ - ženské meno - v /angl./ - druhá strana - chem. zn. uhlíka
 M: prístroj na ochranu pľúc /lek./ - hltavo
 N: ak nie /angl./ - pláž - zluč. spojka - nič /po fr./
 O: druh motýľa /zool./ - štát v štáte - nemá /po česky/

- 1: 6. časť tajničky - motorový velociped - pôvodca nákazlivých chorôb
 2: melón /po rusky/ - citoslovce pochopenia - dedičná
 3: urobiť izoláciu niečoho - časť usne medzi krupónom a väzmi /kož./
 4: tón e zvýšený o poltón - malá

planétka s priemerom niekoľko km - 50 /rímsky/ - pomoc pri speve

- 5: potulný spevák, básnik - hudobný nástroj - cudzie ženské meno
 6: chrám v Paríži - zvlieč kožu - skratka pre staršieho
 7: kričať, volať /angl./ - koniec /angl./ - podvádzali v škole
 8: najnižší ženský hlas - zrazu - ozvena - ručné farbenie látok pomocou vosku
 9: predpona v cudzích slovách, ktoré označujú niečo nové - jedlo, ktorého hlavnú časť tvoria rajčiny a paprika /druhá časť tohto slova je 3. časťou tajničky/ - lingv. výraz pre pomenovanie zaniknutých slovanských samohlások /jeho prvá časť je 4. časťou tajničky/ - panovnícky titul indických feudálov - daruje
 10: všetko, čo je na predaj - korálový ostrov - prvá časť zložených výrazov s významom skala, kameň - chem. zn. dusíka
 11: násilné pričlenenie, pripojenie - strapatá kvetina - dom. meno Olega

/Pokr. na str. 8/

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
A			Z	E	N			A	N	T	A	B		L	
B	N	R	A			O		L	E	O		R		O	
C	I	B	S	R	T	Y	T	O	V		E		K		
D			Z	A		R	E	V	L	A	L	P	I	A	F
E	E	Z	O	P	C	E	N	T	E	R	U	T	A	J	I
F	M	A	L	O	V	D	O	Č	A	S	A		A	A	
G	O	H	O	L	I	A	O	M	O	T	A	K	E	K	S
H	P	A	V	L	O	M	P	E	J	O	S	C	R	O	K
I	E	V	A	O	L	E	I	C	H	E	L	T	I	P	R
J	D	R	T	L	A	O	S	O	R	P	R	A	V	D	A
K	V	O	J	N		D	O	B		A					
L	I	D	E	A	L	E	V	A							
M	R	E	S	P	I	R	A	T	O	R					
N	U	N		E		S	L	I	D	O					
O	S	A		V	A	T	I	K	A	N	N	E	M	I	

SPOLOČENSKÁ KRONIKA

Úmrtia v IV.štvrtroku 1988

Jančo Matej
Jerigová Mária
Maroš Jarolím
Slezáková Dorota
Buchta Albert
Mlynárik Blažej
Novák Adolf
Lachkovičová Genoveva
Kučerová Anna
Hrebačka Ján
Ivicová Jozefína
Šebová Jarmila
Jančová Anna
Kováčová Alžbeta
Adamovský Michal
Ondruš Karol
Podhradský Dezider
Kotek František
Fabianová Valéria
Knotek Alojz
Škrobík Jozef
Horecká Cecília

Draškovičová Karolína
Siváková Vlasta

Sobáše za IV.štvrtrok 1988 na Miestnom národnom výbore v Stupave

František Randzík - Dana Ladyová
Milan Novák - Dagmar Bugajová
Jozef Salay - Jana Januščíková
Jozef Landl - Marta Maderová
Ľubomír Dobrovodský - Ivana Jahelková
Daniel Ondráško - Milada Marošová
Igor Hasák - Silvia Sedláková
Juraj Haraslin - Daniela Vlasáková
Ľubomír Hájek - Marta Vačková
Roman Bubnič - Ernestína Blesková
Boris Ščasný - Libuše Janečková
Igor Pažitný - Vanda Klasová
Peter Oravec - Alena Némethyová
Ing. Jozef Korec - Stanislava Ptačinová
Roman Pospíš - Kamila Moravčíková

Deti narodené v IV.štvrtroku 1988

Titzová Lucia	2.10.
Bertoviš Tomáš	3.10.
Minarovičová Monika	5.10.
Šnýdlová Zuzana	9.10.
Piačková Lucia	10.10.
Biro Robert	25.10.
Mikuš Pavol	1.11.
Zálešík Lukáš	6.11.
Vilhanová Veronika	7.11.
Hablovič Lukáš	9.11.
Zálešík Jozef	14.11.
Oravcová Kristína	17.11.
Zuzáková Michala	18.11.
Stríbrnská Mária	21.11.
Huceľ Ján	21.11.
Horecký David	23.11.
Veselá Mária	29.11.
Jánoš Robert	30.11.
Horváthová Lucia	2.12.
Masarovičová Petra	3.12.
Kovárová Barbora	4.12.
Hrubý Tomáš	11.12.
Sajan Milan	22.12.
Samková Klaudia	25.12.
Slezák Martin	29.12.
Lachkovičová Lucia	30.12.
Habrek Miroslav	30.12.
Sulčan Marián	31.12.

REGISTRUJEME A PÝTAME SA

Ak ste mladí: čo vám chýba?
Ak ste starší: čo chýba mladým?
Máte výborný nápad?
Chcete sa realizovať?
Viete o perfektnej akcii, ktorú
by stále zato realizovať?
Kam s tým všetkým? Poradí a po-
môže Vám MsV SZM, ktorý bol čer-
stvo zvolený na mestskej konfe-
rencii dňa 29.3.1989.
Na koho sa môžete obrátiť?
Predsedom je Dana MICHALKOVÁ
členovia: K. Rusnáková, M. Kore-
ňová, E. Balogová, A. Filípková,
V. Fábry, M. Merc, J. Draškovičová

-jad

Blíži sa jarná smena. Veľkým
problémom sú vždy smetiská,
ktoré zdobia hlavnú cestu už
pri príchode do Stupavy. Pred
svojím domčekom si všetci po-
upratujeme, ale čo je ďalej,
to nás už nezaujímá.
Preto to vždy upratujú orga-
nizácie NF. Zdá sa vám to
byť správne? Čo keby si raz
upratovali smetisko tí, čo
ho urobili? Pritom vôbec ne-
rátame s tým, že by obyvate-
lia Záhumenskej vozili odpad-
ky na Malackú ulicu.

- 12: skomolenina vo výslovnosti -
činnosť, čin - v opare
- 13: zlučovacia spojka - ušný le-
kár /z gr./ - chem. zn. fos-
foru - 6. časť tajničky
- 14: sluha, prísluhovač - súzvuk
tónov - hnisavý zápal mazových
žliaz kože /lek./ - jedno z
písmen mena Libor
- 15: predpona v cudzích slovách
a významom: vzťah organizmu
a prostredia, životné prostre-
die - neúspech, porážka /z
tal./ - dôraz, zdôraznenie,
zvýraznenie

Za správne vyhlásenie tajničky
budú prví traja vyžrebovaní odme-
není knihami.

E.H.

Vydalo Miestne kultúrne stredisko v Stupave
Povolené ONV Bratislava-vidiek
— odb. kult. pod. čís. Kult. 3-15/III-1984.

Nepredajné!